

cadascun, el 2007, i la UPN –que aquesta legislatura s’ha desempallegat del seu soci centrista, CDN–, 22. Ara com ara, tot i no formar part de l’executiu foral, els socialistes navarresos donen suport a Sanz. Fet i fet, ni tan sols han trobat un aspirant al govern, tot i que fa temps que saben que Fernando Puras no repetirà.

En tercer lloc, a l’Aragó, el relleu de Marcelino Iglesias per qui és secretària d’estat d’Educació, Eva Almunia, fa pensar que els socialistes podrien sofrir-hi un desgast. El PP hi presentarà l’ex-presidenta del Congrés espanyol, Luisa Fernanda Rudi, amb serioses possibilitats de victòria ara que s’han calmat les aigües de l’Ebre. Caldrà veure, de tota manera, si el Partit Aragonès Regionalista (PAR), que avui governa amb els socialistes, permet un executiu del PP, atès que aquesta mena de formacions regionalistes –amb l’excepció de Coalició Canària– solen ser fagocitades pel peix gran. A Cantàbria, per exemple, el Partit Regionalista liderat per Miguel Ángel Revilla és cap d’arengada amb els socialistes –hi conformen un govern bipartit–, i li va molt millor que no ser cua de lleó amb els conservadors.

Municipi a municipi. La disputa entre socialistes i populars serà aferrissada, tenint en compte que els comicis del 2011 marcaran una tendència amb vista a una contesa estatal que, si no s’avancen les eleccions, s’esdevindrà deu mesos més tard. El 2007, el PP va superar en vot municipal el PSOE, però aquest partit va arrabassar-li les ciutats de Palma, Jaén, Càceres, Lleó, Toledo, Vitòria, Ourense, Logronyo, Sòria i Las Palmas, sovint gràcies a acords amb unes altres formacions. De fet, els socialistes governen 23 capitals de província, i els populars, 22. Les altres cinc són en poder del PNB (Bilbao), del BNG (Pontevedra), d’IU (Còrdova), de Coalició Canària (Santa Cruz de Tenerife) i del PAR (Terol).

El PSOE pot perdre feus tradicionals com ara Andalusia, Castella-la Manxa i Barcelona

Els socialistes toquen ferro per tal de mantenir el poder local a Barcelona, Sevilla i Saragossa, a més de Palma, que de fet podrien perdre aquests dies si el PP presenta una moció de censura al govern en minoria d’Aina Calvo (vegeu p. 40). En el cas de les altres tres ciutats, a la capital catalana el bipartit PSC-ICV podria cedir el testimoni, per primera vegada, a una altra fórmula, potser amb CiU al capdavant. Ara fa tres anys, els socialistes van obtenir-hi catorze regidors, dotze els convergents, set els populars i quatre tant Esquerra com ICV.

A Sevilla, el PP ja va ser el més votat el 2007, però el PSOE va mantenir-hi el poder gràcies al suport d’IU. I a Saragossa, el mapa és ben fragmentat: tretze regidors del PSOE, dotze del PP, tres de la Chunta Aragonesista, dos del PAR i un de sol d’IU. En aquest cas, però, la manca d’un referent clar a l’oposició facilita les coses a Juan Alberto Belloch, que governa en coalició amb el PAR i amb l’ajuda esporàdica d’IU, per exemple a l’hora d’aprovar els pressupostos.

El PP, d’una altra banda, fa l’efecte que no trobarà cap entrebanc per a renovar les alcaldies de València, Madrid i Màlaga, les més importants que ocupa avui. Si també penetrara en ciutats tradicionalment socialistes, la sensació de canvi de cicle seria encara més visible.

L’1 de març d’ara fa un any, el dia de les eleccions basques i gallegues, Zapatero preveia un mapa roig com mai. I molt simbòlic, també. Pensava afermar-se a Galícia, amb el suport del BNG, i instal·lar-se a la *lehendakaritz*a. Un dels dos desigs, el més imprevisible, va malbaratar-li els plans *expansionistes*. Ara, en canvi, observa el mapa electoral amb molta cautela. Tem perdre Andalusia i Castella –la Manxa, i alguna presidència més. La primera i ben significativa, la catalana. D’aquell esborrany que deixava una illa d’autonomies en blau al mig del mapa –el País Valencià, Múrcia, Madrid, la Rioja i Castella-Lleó– ha passat a veure’l tot negre... Però amb dos punts que se salven, això sí: el País Basc, perquè encara resta molt per als comicis, i Extremadura, el graner més autèntic del PSOE. Elorrio i Fuente del Maestre, doncs, tenen molt més a veure que no sembla. Si més no, al cor de Zapatero.

Víctor Maceda

El procés de pau al País Basc i el nou Estatut català van desgastar l’executiu de José Luis Rodríguez Zapatero, però és ara, quan se’n ressent la butxaca dels ciutadans, que les enquestes us van pitjor que mai.

—A la legislatura passada, visquérem en escenaris de ficció: ni es trencà Espanya, ni Zapatero lliurà la Constitució a ETA, ni traïrem les víctimes... Fou una legislatura de molta ficció. Aquesta, més aviat pertany al gènere documental: tracta de qüestions de la realitat. Travessem un mal moment com a partit i com a govern? Sí. Jo desconfiaria d’un govern que no ho passa malament quan el país que governa ho passa malament. Hem permeabilitzat la nostra situació amb la d’un país que travessa un moment molt complicat. Sembla que som a punt de començar a deixar enrere la recessió, però econòmicament hem passat un període molt difícil que encara dura, tenim prop d’un 20% de desocupació. Si el govern d’aquesta realitat no patira, no seria el govern d’aquest país. Som al lloc que ens pertoca, doncs.

—El PSOE, com a partit, tampoc no transmet gaire serenor. Fa poc era impensable que el president manxec, José María Barreda, instara Zapatero a remodelar el gabinet abans d’acabar la presidència europea, o que l’equip econòmic ixent qüestionara l’actual.

—El missatge de Barreda és anecdòtic dins el panorama del partit. Conec una mica el PSOE, i el veig del tot unit.

—Ni Felipe González, no el va controlar tant com Zapatero. Ara, però, sembla que entra aigua al vaixell.

—Pensem-hi una mica. Interior funciona estupendament; Defensa funciona estupendament; tenim un grandíssim ministre d’Educació; el Ministeri de Foment –ho reconeix tothom, ha generat un nivell de consens altíssim– viu el millor moment de l’etapa de Zapatero; Manuel Chaves [vice-president de Política Territorial] és al seu lloc, amb un discurs molt polític en termes territorials...

—...I la vice-presidenta econòmica, Elena Salgado?...

—...Trinidad Jiménez fa una gestió boníssima en la sanitat; Elena Salgado ha agafat un bou complicadíssim, anomenat crisi econòmica, que, segons els experts i per l’aparença que té, és la més greu des del 1929. El seu ministeri no és per

“Un govern de Mas tindria un rebot molt bo a Madrid”

Eduardo Madina, secretari general del PSOE al Congrés i gran actiu del partit, parla del moment que passa el govern espanyol i mira cap al futur: li agradaria que Montilla continuara de president, però diu que un govern de Mas li semblaria “molt bé”. Troba a faltar “una Esquerra més pactista”.

al lluïment, sinó per a prendre mesures impopulars, un ministeri perquè la gent critique avui la seua feina i perquè demà —d’ací a dos anys o sis— li la reconeguen. Per tant, no veig malament el govern. Si l’analitzeu departament per departament,

treballa de manera òptima. Crec que veus com les de Barreda no són majoritàries, al PSOE. Diria que, dins el partit, la seua veu és molt minoritària.

—**La proposta d’augmentar l’edat de la jubilació als 67 és poc socialista.**

—Encara no hi ha cap decisió presa. Caldrà veure què n’opinen els agents socials i els partits polítics representats al pacte de Toledo. Siga com siga, té una explicació senzilla: les edats de jubilació, al nostre país i a l’entorn europeu, es van fixar quan l’esperança de vida era vint anys inferior i quan les projeccions de la piràmide demogràfica amb vista a trenta anys o quaranta indicaven la situació actual, però no la d’ací a trenta anys o quaranta. Qui ha de liderar la subjecció de la seguretat social? L’esquerra, que va crear-la. Si no liderem a Espanya aquest debat —un debat arriscat—, la dreta no ho farà, perquè s’estimen més els sistemes privats de protecció individual. Quan, d’ací a quaranta anys, l’esperança de vida espanyola s’aproxime als 95, hom estarà tants anys cotitzant com rebent, d’aquest sistema. Podem obrir el debat, doncs? Trobe que sí. Caldrà veure si amb el mateix nombre d’hores o si amb menys, en quins sectors sí i en quins no, on prevaldrà la voluntarietat i on l’obligatorietat, quins beneficis fiscals pot re-

portar a les empreses i als autònoms que s'hi acullen... Hem d'estudiar-ho, perquè, si no, el sistema no és sostenible.

— **Us penediu de no haver aplicat la progressivitat en segons quines ajudes socials? El deute no seria tan elevat.**

— Aquest debat, hi és. Però ni els 2.500 euros de foment de la natalitat ni els 400 euros —aprovats quan les taxes d'interès havien pujat moltíssim, a fi d'evitar un volum d'impagaments molt més gran—, no han fet impacte en el dèficit. L'11,4% de dèficit no rau ací, sinó en mesures d'inversió pública i de despesa social preses per tal d'aturar l'impacte brutal de la crisi. Si no haguérem reanimat de manera directa l'economia —amb la incentivació de la demanda gràcies al pla E—, la taxa de desocupació seria molt més elevada, i l'alentiment de l'economia, més gran.

— **Les dues pitjors crisis dels últims trenta anys a l'estat espanyol —la de la primera meitat dels 90 i aquesta— coincideixen amb governs socialistes. Hi ha el risc que la gent relacione per sempre el PP amb el 8%-10% de desocupació, i el PSOE, amb el 20%-22%?**

— Aquesta crisi no prové de les nostres coordenades ideològiques. Prové de l'escola de Chicago, dels moviments neoconservadors nord-americans, importats a Europa, entre més, per un tal senyor Aznar, que va fer allò que va fer en matèria de desregulació financera i de sobreexposició del PIB espanyol al sector immobiliari. En una sola dècada va construir-se tant com s'havia d'haver fet en tres. Podríem haver fet més coses que no vam fer, als cinc anys que portem al govern? Sí, però això no vol dir que no férem res: un any i mig després de guanyar les primeres eleccions, vam canviar la llei del sòl feta per [Rodrigo] Rato, [Cristóbal] Montoro i Aznar. Quan el PP diu que aquest és el govern de la crisi, es renta les mans de la responsabilitat que hi té. Arribarem amb desocupació a les eleccions? Sens dubte. Hi arribarem en una situació econòmica molt complicada? Sens dubte. Que aquesta crisi no vam provocar-la nosaltres? Sens dubte.

— **La gent percep que els països del voltant ja han començat la recuperació i veu Espanya a la cua.**

— Un 14% del nostre PIB anava vinculat a la construcció. Per damunt del 8%, ja no és higiènic. A mitjan 2005,

EFE

“Desconfiaria d'un govern que no ho passa malament quan el país que governa ho passa malament”, diu Madina, que vol que el TC “valore bé les implicacions” de la sentència sobre l'Estatut català.

vam superar el rècord de vint milions de cotitzants a la seguretat social i un 7,8% de desocupació, amb una desocupació estructural de 2.400.000 persones. Avui, en tenim més de 4.200.000. D'aquests 1.800.000 més de desocupats, 1.300.000 provenen de la construcció, amb les derivacions que té en el consum i en el sector serveis. És això, que ha produït la dècada màgica d'Aznar. L'últim trimestre, l'economia espanyola va caure d'un 0,1%. Algun paísos creixen al ritme del 0,2% o 0,3%. No en som tan lluny, doncs, i sobretot importa que a la nostra eixida creem ocupació més saludable.

— **La crisi deixa en segon pla aspectes que en unes altres circumstàncies serien portada. Per exemple, els moviments a l'esquerra abertzale i el debat al si d'ETA. Hi presteu massa poca atenció, a aquests gestos?**

— D'atenció mediàtica, en tenen gens o molt poca. ETA i el seu entorn han debatut tota la vida. Si és cert que hi ha aquest debat, tant de bo guanyen els qui creuen que la defensa de segons quines posicions s'ha de fer des d'una òptica no totalitària, sinó democràtica. Esperem, doncs. Durant un temps, Arnaldo Otegi va voler ser Gerry Adams, però va quedar-se en Arnaldo Otegi. Ell i el seu entorn ja han tingut oportunitats diverses.

— **Igualment candent és la sentència del Tribunal Constitucional sobre**

l'Estatut de Catalunya. Què us semblaria una lectura força restrictiva?

— Seria una sentència a respectar, com sempre. Els partits podem opinar, dir-hi la nostra, però hem de liderar el respecte per la sentència. Ara bé, és una sentència que el Constitucional ha de pensar-se bé. El Parlament, el Congrés, el Senat i la societat catalana van votar un text, per bé que no fou el mateix aquell que votà el Parlament que aquell que va ser aprovat en referèndum...

— **...Tot i allò que digué Zapatero...**

— ...Malgrat allò que digué Zapatero, sí. El ben cert és que el procés va produir un text distint que a la societat catalana li va semblar prou bo per a aprovar-lo. El Constitucional ha de valorar bé les implicacions d'aquest text. Tots vam fer aquell text convençuts de la seua dimensió constitucional. Si no, no l'hauríem fet així. No tenim tendència a la inconstitucionalitat d'ofici, sinó tot al contrari. Per això pense que el tribunal hauria de pensar-se bé la sentència, com ja fa.

— **Al PSC debaten sobre la conveniència o no de repetir el tripartit. Vós que faríeu, si poguera repetir-se?**

— Si els set anys de tripartit es destaquen per res, és per una certa valentia. Han afrontat reptes que Pujol mai no havia afrontat, i em referesc a la nova dimensió autonòmica que obre l'Estatut català, tot esperant què hi diu el Consti-

tucional. També ha imprès un segell molt social i d'esquerres que a Catalunya, quant a qualitat de vida, li ha anat molt bé. És un govern que té continuïtat i marge de creixement. Catalunya ha de créixer pel costat dels ciutadans catalans, i és aquesta dimensió de ciutadania catalana, que cal reforçar, fent créixer el tripartit. Em sentiria molt satisfet si Montilla continuara essent el president de la Generalitat.

—El 2011, després dels comicis catalans, vindran els autonòmics i municipals. Signaríeu els resultats del 2007?

—No vam tenir uns resultats dolents, el 2007... Signaria repetir-los?... No, no.

—No ho dieu gaire convençut.

—Home, crec que a València hi ha un abans i un després de la trama *Gürtel*, crec que hi ha un abans i un després dels vestits i de tot allò que hem vist.

—A les europees, no hi va ser.

—No, però espere que arribe. Si la societat valenciana creu que Camps és el mateix abans i després de *Gürtel*... No, no és el mateix. Per tant, jo espere que el PP perda la majoria absoluta.

—Potser en presentaran un altre.

—Potser, però en tot cas... PP valencià no em diu res de bo. Hi ha uns altres PP, en unes altres comunitats autònomes, que em resulten bastant més interessants.

—El del País Basc.

—No, bé... I alguns altres. Per exemple, aquells que no tenen més de cent persones implicades en sumaris de corrupció, i ara parle del conjunt de l'estat, amb un origen clar a la Comunitat Valenciana. No sé si la societat valenciana se sent avergonyida o no per allò que ha passat al PP valencià, però algun impacte hauria de tenir, en termes electorals.

—I si no tinguera cap impacte? L'oposició s'ho hauria de fer mirar, si el PP revalida la majoria absoluta?

—L'oposició hauria de prendre'n nota i demanar-se què ha passat, perquè al PP valencià no han succeït poques coses... I les que encara hi poden passar, perquè hi ha 17.000 folis sota secret. També espere que Esperanza Aguirre perda la majoria absoluta, perquè desmunta l'estat del benestar. Signaria el resultat del 2007? No. A Madrid i a València, espere més.

—Us en penedireu, l'endemà de les eleccions autonòmiques i municipals.

—Potser sí, però vull que el meu equip isca a guanyar, no a empatar.

“Signaria el resultat del 2007? No. A Madrid i a València, n'espere més”

—Navarra. Si PSN-PSOE, Nafarroa Bai i Esquerra Unida sumen majoria, seria el moment d'agafar el govern?

—El 2007, UPN es va quedar a prop de la majoria absoluta. Nosaltres érem tercers... El 2011 serà distint, serà millor. La divisió d'UPN i el PP modifica el panorama electoral navarrès. Si el PSN passa a ser la primera força, governarà amb qui ho considere millor. No hem de descartar cap opció... Fins i tot que Nafarroa Bai siga la força més votada.

—Per què no enganya Patxi López?

—Ha tingut massa poc temps. Hi ha hagut molts anys de governs nacionalistes. És una curiositat històrica que té força recorregut, però que encara acumula pocs mesos. Cal més temps per a explicar i demostrar de què és capaç aquest govern. La política basca és més dinàmica que mai: molt sovint, el PP vota amb Aralar, el PNB o Ezker Batua, mentre PSE i PNB han aprovat els pressupostos de les tres diputacions forals, encarregades de recaptar els impostos.

—El PSOE pot acabar maleint haver presidit els executius català i basc? Governaríeu molt més còmodes l'estat amb el suport de CiU i el PNB.

—No ho sé. La decisió, a Catalunya, la van prendre els socialistes catalans...

—...A desgrat de Zapatero...

—No. ERC i ICV van ser socis estables de Zapatero, la legislatura passada.

—Dos anys, no tota legislatura.

—El plantejament era en termes d'estabilitat i de reciprocitat. Siga com siga, el tripartit ha donat coses molt bones, i encara en pot donar més, i tant a Euskadi com al nacionalisme basc els convenia un PNB fora del govern. El PNB havia perdut el centre de gravetat polític i havia assumit deliris ideològics molt allunyats del tronc tradicional del nacionalisme basc. Qui diu que qui no és nacionalista no és basc, no està en condicions de governar. El canvi era cabdal, fins i tot per al PNB, tot i que no se n'hagen adonat.

—CiU us estén la mà. És suggeridor un govern de Mas a Catalunya i un suport estable de Duran a Madrid?

—Si els catalans ho troben suggeridor i les cúpules de tots dos partits ho acorden, a nosaltres ens semblarà molt bé.

—Vosaltres, tan contents. No hauríeu de fer caramboles per sortir-vos-en a cada votació al Congrés.

—Si el PSC opta per aquesta via, ens semblarà bé, com si decideixen de continuar amb el tripartit. I certament, ERC ens ho podria haver facilitat més, ací. Ens hauria anat millor a tots, inclosos a ells, que les enquestes no els van del tot bé... ERC podria haver facilitat més les coses, ens hauria anat millor a tots. De vegades, enyorem una Esquerra més pactista. Si a Catalunya passa això que comenteu, ens semblarà molt bé, el rebot ací seria molt bo, però no es decidirà res segons rebots parlamentaris.

—Si al remat Zapatero no es presentara de nou, Pérez Rubalcaba seria un bon candidat? En una enquesta d'El País apareixia molt ben valorat...

—...Rubalcaba? No ho sé...

—El País demanava el parer sobre Rubalcaba i Ruiz-Gallardón...

—El País suggeria Rubalcaba i Gallardón? M'estranya...

—Ironies a banda, Rubalcaba seria un bon candidat?

—És que crec que Zapatero repetirà, al meu cap només hi és ell.

—Arrossegaria vots, Rubalcaba?

—No ho sé... Té una gran valoració i ho fa molt bé com a ministre. Continuarà essent ministre de l'Interior amb Zapatero com a president del 2012 al 2016.

—Ministre i res més, no?

—[Silenci.] Pregunteu-li-ho a ell.

—I Leire Pajín? Es presentarà mai a les eleccions valencianes?

—Ara tenim un gran candidat, val la pena que ho intente, que millore el nostre resultat i que pose el partit en una disposició més bona... Jorge Alarte i el PSPV tenen una gran oportunitat, el PP no és en condicions de governar la Comunitat Valenciana. Leire està molt bé com a secretària d'organització i senadora.

—I al futur, li agradaria de fer-se present a la política valenciana?

—No crec que en siga lluny, de la política valenciana. Ara com ara, però, la veig molt centrada en la secretaria d'organització, que no és pas poca cosa.

Víctor Maceda